

แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
Discipline Development Guidelines for Primary School Students in Schools
under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1

นวัฒน์ สถาปนนี*
พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร.**
ดร.ลำพอง กลมกุล***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างวินัย ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษา สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 318 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวม มี 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักกาลเทศะ ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ด้านตรงต่อเวลาและด้านความรับผิดชอบ

2. ศึกษากระบวนการสร้างวินัย ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้วยหลักไตรสิกขา พบว่า (ขั้นศีลสิกขา) ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง (ขั้นสมาธิสิกขา) ควรฝึกพัฒนาอบรมจิตใจให้นักเรียน

*นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

E-mail. oilsata.7986@gmail.com

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

***อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อยกระดับของจิตสำนึกเรียนรู้ปัญญา (ขั้นปัญญาศึกษา) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมปัญญาโดยเรื่องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อเวลาการมาโรงเรียน

3. แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ด้านการรู้จักกาลเทศะ (ขั้นศีลศึกษา) มีแนวทางปฏิบัติคือ ให้นักเรียนตั้งใจรับผิดชอบต่อเวลาและปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้มารยาทการเข้าสังคมอย่างถูกต้องตามกาลเทศะและโรงเรียนควรประสานกับครอบครัวช่วยดูแลเอาใจเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับตามระเบียบโรงเรียน (ขั้นสมาธิศึกษา) มีแนวทางปฏิบัติคือ จัดกิจกรรมฝึกทักษะนิสัยแก่นักเรียนในการใช้สติสัมปชัญญะรู้ตัวอยู่เสมอและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด (ขั้นปัญญาศึกษา) มีแนวทางปฏิบัติคือ ครูควรชี้แจงทำความเข้าใจถึงกระบวนการสร้างวินัยตามแนวทางของปัญญา ดังนี้ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมวินัยนักเรียน เช่น กิจกรรมแข่งขันเรื่องระเบียบวินัย เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบวินัยให้นักเรียนฟัง ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า กฎระเบียบต่างๆ นำมาคิดวิเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ และการลงมือปฏิบัติในการทำกิจกรรมตามกฎระเบียบ ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจ กฎระเบียบข้อบังคับได้ถูกต้อง

คำสำคัญ : แนวทางการสร้างวินัย, พุทธบริหารการศึกษา

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the state of having discipline of primary students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1, 2) to study discipline developing process based on Buddhist educational administration for students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1, and 3) to propose guidelines of discipline developing based on Buddhist educational administration for students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1. The data of the study were collected from 318 samples by using questionnaire and analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The study results revealed that:

1. The state of having discipline of primary students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 in 5 aspects arranged by descending order with knowing the proper time, followed by following the school regulations, keeping in order and regulations, punctuality and responsibility respectively.

2. The discipline developing process based on Buddhist educational administration for students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 consists of the principles of the Threefold Training; Sila Sikkha, students should be encouraged and supported to have self-responsibility, Citta Sikkha, students should be trained to control their mind in their study, and Paññā Sikkha, students should have activities promoting their responsibility and punctuality.

3. The guidelines of discipline developing based on Buddhist educational administration for students under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 in 5 aspects; knowing the proper time, following the school regulations, keeping in order and regulations, punctuality and responsibility. In Sila Sikkha level, students should be encouraged to be punctual, follow the school regulations, behave themselves suitable to proper place and time, and the school should cooperate with students' parents in monitoring and taking care of them. In Citta Sikkha level, activities encouraging mindfulness and discipline should be regularly arranged for students. In Paññā Sikkha level, students should be informed and participated in activities supporting intelligence and discipline by workshop, lecture, researching, presenting and rewarding.

Keywords : Guidelines for Creating Discipline, Buddhist Education Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคมโลกภายใต้สถานการณ์โควิด-19 (COVID-19) ผลักเรารู้ชีวิต “ปกติวิถีใหม่” “New Normal” วิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีปฏิบัติ การใช้ชีวิตแบบใหม่ ทำให้นักเรียนต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและสังคมไทย ทั้งด้านศีลธรรม วัฒนธรรมที่ดีงามลดลง และการช่วยเหลือเกื้อกูล ความมีน้ำใจไมตรี แก่งแย่งเอาเปรียบกันขาดความสามัคคีไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และปัญหาคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับสติปัญญานักเรียนบางคนโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน การที่จะแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของคนทุกคนในหลายๆ ฝ่าย มาช่วยกันแก้ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ ช่วยกันฝึกอบรมคุณธรรม โดยเฉพาะการมีวินัยให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน จึงจะสามารถช่วยสังคมให้กลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบและมีความสุขได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554), หน้า 4.)

วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจริยธรรมคุณธรรมการประพฤติตนที่ดีส่งผลให้ชุมชน สังคม และประเทศชาติมีการพัฒนาไปในทางที่ดี และมีคุณภาพ ชุมชน สังคม และประเทศชาติใดก็ตามที่มีบุคคลที่ไร้ระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบชุมชน สังคม หรือแม้แต่ประเทศชาติก็จะพบกับวิกฤตการณ์และไม่ประสบความสำเร็จถึงวัตถุประสงค์วินัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่เกิดขึ้นได้จากทั้งตนเองและการฝึกฝนปลูกฝัง ควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กครอบครัว ชุมชน และวิถีชีวิตในสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องและมีอิทธิพลที่สำคัญในการปลูกฝังและพัฒนาวินัยของเด็ก บิดามารดา และครูบาอาจารย์เป็นบุคคลที่สำคัญที่สร้างให้เด็กเป็นผู้มีวินัยและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (พวงผกา แซ่ตัน, “การศึกษาวินัยนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 18”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์:มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), หน้า 22.)

และนโยบายหลักในการปลูกฝังให้เยาวชนในวัยเรียนได้พัฒนาตนเองไปสู่ความเจริญงอกงาม แต่อย่างไรก็ตามในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัย 7-15 ปี การควบคุมความประพฤตินักเรียนเป็นภาระหน้าที่ของครูอาจารย์ นับตั้งแต่หัวหน้าสถานศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากรฝ่ายต่างๆเป็นการกระทำร่วมกันด้วยจุดหมายสำคัญ คือ ให้นักเรียนเชื่อฟังตามกฎระเบียบและถ้ามีการฝ่าฝืนระเบียบ หมายถึง การลงโทษเป็นที่ปรากฏอยู่เสมอว่าปัญหาการประพฤติดิวินัยของนักเรียนส่วนมากมีการประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพที่เป็นนักเรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดหลักการและกรอบแนวคิดเน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยมุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปีพ.ศ. 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลัก ได้แก่ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ส่งผลให้คนไทยยุคใหม่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีนิสัยใฝ่ รู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมมีจิตสำนึก และความภูมิใจใน ความเป็นไทย และสามารถก้าวทันโลก ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น กำลังแรงงานและผู้สูงอายุได้รับการศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีทักษะและความรู้พื้นฐานทั้งในการดำรงชีวิตและในการทำงานอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ (อินทรา บุญวาที, “สภาพปัญหาวินัยและการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านจัดสรรจังหวัดตราด”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), หน้า 22.)

หลักพุทธบริหารการศึกษา หมายถึง หลักไตรสิกขา คือ การศึกษาสามประการตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ ศีลสมาธิและปัญญา เป็นกุศโลบายแห่งการพัฒนาตนเองที่ถูกต้องของมนุษย์ทุกคนเป็นรากฐานของการพัฒนากายวาจาและใจเป็นเรื่องของการฝึกฝนด้านพฤติกรรมโดยเฉพาะศีลถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในขบวนการพัฒนามนุษย์เพราะว่าศีลเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมและช่วย

ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมเกิดความรู้สึกที่ตรงตามแบบอย่างของศีลที่กำหนดไว้ดีแล้ว ฉะนั้นศีลจึงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการฝึกฝนเบื้องต้นเมื่อฝึกฝนดีแล้วย่อมทำให้เกิดความเคยชินทำให้สมรรถภาพของจิตสมาธิเป็น ส่วนของการฝึกฝนในด้านจิตใจหรือระดับจิตใจให้เกิดการพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ เช่น ด้านคุณธรรมมีเมตตากรุณาความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเข้มแข็งความอดทนความเพียรพยายามความรับผิดชอบและด้านจิตใจทำให้เกิดความสุขเช่นความพอใจเบิกบานความรู้สึกอิ่มใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2559-2559), (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553), หน้า 20-11.)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 บางเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยเรื่องการมาโรงเรียนสายโดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้น ป.4-6 เนื่องจากว่าสาเหตุของการมาโรงเรียนสายส่วนใหญ่ คือ ตื่นสาย สาเหตุมาจากเหตุผลส่วนตัว ทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในตนเอง การมาโรงเรียนสายถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการมาเรียนที่ไม่ควรเกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จำเป็นว่าเป็นประโยชน์ต่อครู โดยเฉพาะเรื่อง ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามระเบียบ กฎของโรงเรียน และการรู้จักกาลเทศะ ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ควรศึกษาแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด เช่น เพื่อนๆ ผู้ปกครอง เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนได้ในอนาคต

ดังเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษา สำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัย สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามหลักพุทธบริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นจากครูโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำนวน 318 คน และใช้งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นงานวิจัยสนับสนุนเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 1 จำนวน 1,332 คน จำนวน 32 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 1 จำนวน 318 คน จำนวน 32 โรงเรียนแต่สาเหตุเนื่องจากว่าครูแต่ละโรงเรียนละโรงเรียนมีจำนวนไม่เท่ากันจึงใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มหาขนาดตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนตามตารางสำเร็จรูป R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (R.V. Krejcie และ Morgan อ่างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS, พิมพ์ครั้งที่ 17, (กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์, 2560), หน้า 49.) และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 318 คน ใช้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เชิงปริมาณ

1. ศึกษาแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วารสาร ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. สร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและนำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

ข. ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน โรงเรียน และเกรดนักเรียนโดยแบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ค. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ด้วยการหาค่าความตรงของเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาขยายข้อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.979 จากนั้นนำแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่ปรับปรุงปรุงเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ง. เชิงคุณภาพ

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสำโรง (หิรัญราชวรภัทตวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2. โรงเรียนวัดจันทร์ (ผาดไสว ประชาอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

3. ครูโรงเรียนวัดจันทร์ (ผาดไสว ประชาอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความ วิจัยและงานเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างครู โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 318 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. เชิงปริมาณ

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่รวบรวมมา เพื่อดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอน และโรงเรียนที่สอนปัจจุบัน มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม

3.2 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS, หน้า 75.)

4. ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงถึงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ข. เชิงคุณภาพ

1. การรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒินำมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

สรุปผลการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 318 คน ครูหญิง จำนวน 213 คน ครูชาย จำนวน 105 คน ครูมีอายุ 20-25 ปี จำนวน 124 คน ครูมีอายุ 26-30 ปี จำนวน 120 คน ครูมีอายุ 31-35 ปี จำนวน 47 คน ครูมีอายุ 41 ปี ขึ้นไป จำนวน 18 คน ครูมีอายุ 36-40 ปี จำนวน 9 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 244 คน ระดับปริญญาโท 51 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน ครูมีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า

5 ปี จำนวน 208 คน มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี จำนวน 59 คน มีประสบการณ์การสอน 11-15 ปี จำนวน 34 คน มีประสบการณ์การสอน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน และครูมีประสบการณ์การสอน 16-20 ปี จำนวน 7 คน

1.2 สภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

1. ด้านความรับผิดชอบ ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องแต่งกายและแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ตามลำดับ

2. ด้านตรงต่อเวลา ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม ด้านตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนเข้าห้องสอบตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนตรงตามเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 นักเรียนมาโรงเรียนตรงตามเวลาทุกวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนส่ง-คืนหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดตรงตามเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับ

3. ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนแต่งกายมาเรียนถูกต้องตามระเบียบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 นักเรียนมีระเบียบในการเข้าแถวเคารพธงชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 นักเรียนปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบ เมื่ออยู่ในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนไม่ควรรำของเล่นมาเล่นในห้องเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

4. ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาดโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 นักเรียนควรเคารพกฎ กติกา ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 นักเรียนมีสัมมาคารวะ ปฏิบัติ

ตนต่อคุณครูทุกคน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 นักเรียนไม่ควรพูดแทรกขณะที่คุณครูทำการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนไม่นำอุปกรณ์สื่อสารมาเล่นเพื่อความบันเทิงในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับ

5. ด้านการรู้จักกาลเทศะ ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม ด้านการรู้จักกาลเทศะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่นักเรียนแต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 นักเรียนรู้จักมีความเกรงใจผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 นักเรียนมีความอ่อนน้อม วางตัวเหมาะสมกับเวลา บุคคล และกาลเทศะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 นักเรียนรู้จักวางตนเหมาะสมกับการเข้าชมโบราณสถาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนรู้จักให้เกียรติคุณครูและเพื่อน ร่วมห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ตามลำดับ

เพื่อศึกษากระบวนการสร้างวินัยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามหลักพุทธบริหาร การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน มีผลดังต่อไปนี้

1. ด้านความรับผิดชอบ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่อการศึกษา อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมาย (สมาธิสิกขา) ควรฝึกฝนหรืออบรมจิตใจให้ ตั้งมั่นพร้อมจะรับผิดชอบงานเป็นพื้นฐานของการเจริญปัญญา ฝึกบังคับจิตใจให้ ตั้งมั่นโดยระลึกทั่วทั่วพร้อมยอมรับความจริงสู่ปัญญา (ปัญญาสิกขา) ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือการ ฝึกฝนอบรมเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งตนเองกระทำให้นักเรียนเข้าใจที่ถูกต้อง การฝึกฝนเช่นนี้ เรียกว่า ปัญญา สิกขา

2. ด้านตรงต่อเวลา ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) ครูควรสร้างวัฒนธรรมด้านการตรงต่อเวลา อาจ ดำเนินการด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือเรียนรู้อย่างมีเงื่อนไขความสำเร็จ ในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาสู่ การมีจิตใจมั่นคง (สมาธิสิกขา) ครูควรจัดค่ายคุณธรรมเพื่อฝึกพัฒนาอบรมจิต นักเรียนให้เกิดคุณธรรม ตรง ต่อเวลา พิจารณาอย่างมีเหตุและส่งผลสู่ความรู้ (ปัญญาสิกขา) ครูควรส่งเสริมการเข้าเรียนตรงตามเวลา และ วิธีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดขึ้น และส่งเสริมการมีวินัยการตรงต่อเวลา มอบให้เป็นวชิรวัตร ชื่นชมนักเรียนที่มา เรียนตรงต่อเวลา เป็นต้น

3. ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) โรงเรียนต้องมีการสร้าง บรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน อย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อกันระหว่างครูและนักเรียน (สมาธิสิกขา) ครูควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมทำสมาธิให้กับ นักเรียน (ปัญญาสิกขา) ครูชี้แจงเหตุผลการตัดสินใจที่ถูกต้องกับนักเรียนในการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของ โรงเรียน และครูควรวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4. ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) พื้นฐานของศีลโรงเรียนควร ส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็น ฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ การมีสัมมาคารวะ การใช้มารยาทในห้องเรียน

มีมารยาทในการรับประทาน การปฏิบัติตนในชั่วโมงเรียนและการรักษามารยาททางกายวาจาให้เรียบร้อย (สมาธิศึกษา) พื้นฐานของสมาธิ ควรจัดหามุมสงบให้นักเรียนการทำงานอย่างตั้งใจ และมีจิตใจจดจ่ออยู่กับงาน (ปัญญาศึกษา) พื้นฐานของปัญญา ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ปัญญา และเห็นแนวทางแห่งการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายของโรงเรียน

5. ด้านการรู้จักกาลเทศะ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) โรงเรียนควรจัดโครงการค่ายคุณธรรมเพื่ออบรมพัฒนากาย วาจาให้นักเรียนรู้จักกาลเทศะ (สมาธิศึกษา) ครูควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนเองให้กาลเทศะอย่างมีสติสัมปชัญญะรู้ตัวก่อนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ (ปัญญาศึกษา) ครูควรชี้แจงวิธีการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามมารยาทด้านกาลเทศะให้นักเรียนเข้าใจหลักการ เป้าหมาย เรื่องการปฏิบัติด้านการรู้จักกาลเทศะ

เพื่อเสนอแนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีแนวทางดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองให้กับนักเรียน เกิดกระบวนการพัฒนาจิตใจ (สมาธิศึกษา) ควรฝึกฝนหรืออบรมจิตใจให้ตั้งมั่นพร้อม จะรับผิดชอบ โดยรู้ตัวทั่วพร้อมยอมรับความจริงสู่ปัญญา (ขั้นปัญญาศึกษา) ขั้นนี้ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริม หรือการฝึกฝนอบรมเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งตนเองกระทำให้นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

2. ด้านตรงต่อเวลา ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) ครูควรส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมด้านการตรง ต่อเวลา ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือเรียนรู้สู่การมีจิตใจมั่นคง (สมาธิศึกษา) พื้นฐานของสมาธิโรงเรียนควร จัดค่ายคุณธรรมเพื่อฝึกพัฒนาอบรมจิตของนักเรียนให้เกิดคุณธรรมและปฏิบัติตนที่ดีในการตรงต่อเวลา พิจารณาย่างมีเหตุและผลสู่ความรู้ (ขั้นปัญญาศึกษา) พื้นฐานของปัญญานี้ ครูควรส่งเสริมการเข้าเรียนตาม ตารางเวลา ที่กำหนดทุกครั้งด้วยวิธีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดขึ้น และจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัยการตรงต่อ เวลา ทำเป็นนุชนิบัติ ชื่นชมนักเรียนที่มาเรียนตรงต่อเวลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

3. ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) โรงเรียนต้องมีการสร้างบรรยากาศ ที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเป็น กัลยาณมิตรต่อกันระหว่างครูและนักเรียน (สมาธิศึกษา) ครูควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมทำสมาธิให้กับนักเรียน (ปัญญาศึกษา) ครูชี้แจงเหตุผลการตัดสินใจที่ถูกต้องกับนักเรียนในการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน และครูควรวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

4. ด้านการปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ นักเรียนรับฟังความคิดเห็น การมีสัมมาคารวะ การมีมารยาทในห้องเรียน มารยาทในการรับประทาน และการ รักษา มารยาททางกายวาจาให้เรียบร้อย (สมาธิศึกษา) พื้นฐานสมาธิ ควรจัดหามุมสงบให้นักเรียนการทำงาน

อย่างตั้งใจ และมีจิตใจจดจ่ออยู่กับงาน (ปัญญาสิกขา) ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ปัญญา และเห็นแนวทางแห่งการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

5. ด้านการรู้จักกาลเทศะ ตามหลักไตรสิกขา (ศีลสิกขา) พื้นฐานขั้นศีล โรงเรียนควรจัดโครงการค่ายคุณธรรมเพื่ออบรมพัฒนากาย วาจาให้นักเรียนรู้จักกาลเทศะ (สมาธิสิกขา) ควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนเองให้กาลเทศะอย่างมีสติสัมปชัญญะรู้ตัวก่อนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ (ปัญญาสิกขา) ครูควรชี้แจงวิธีการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามมารยาทด้านกาลเทศะให้นักเรียนเข้าใจหลักการ เป้าหมาย เรื่องการปฏิบัติด้านการรู้จักกาลเทศะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ความรับผิดชอบ ควรวางกฎ เกณฑ์ ระเบียบวินัย และข้อบังคับการเข้า-ออก จากห้องเรียน และส่งเสริมการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองในเรื่องการเรียนรู้
2. ตรงต่อเวลา ควรส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเวลา การให้รางวัลกับนักเรียนที่มาเรียนตรงเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลา และเรื่องตรงเวลาแก่นักเรียน
3. การปฏิบัติตนตามระเบียบ ควรวางกฎ ระเบียบ โรงเรียนให้มีความครอบคลุม ส่งเสริมความรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎระเบียบการเข้า-ออกให้ทันสมัย การเรียนรู้กิจกรรมเรื่องระเบียบวินัย และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติตน
4. การปฏิบัติตามกฎโรงเรียน ให้ความสำคัญของกฎ ระเบียบ การประพฤติปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ โรงเรียน ไม่ทำชื่อเสียงตนเอง และโรงเรียนให้เสียหายและมีแบบประเพณีพฤติกรรมเกี่ยวกับกฎ ระเบียบโรงเรียน
5. การรู้จักกาลเทศะ ควรวางตนของนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมมารยาทด้านต่างๆ การให้ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น และการแต่งกายให้มีความเหมาะสมกับกาลเทศะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูควรนำผลวิจัยด้านการรู้จักกาลเทศะ นำไปส่งเสริมนักเรียนต่อไป
2. ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการสร้างวินัยตามหลักพุทธบริหารการศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูควรนำผลวิจัยด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบ นำไปส่งเสริมนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. ศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2539).
- กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะและเคารพสิทธิผู้อื่น, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค), หน้า ๗.
- บัณฑิตา ศุภธรรมกุล, “การนำเบญจศีล-เบญจธรรมพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มโรงเรียนปากอ่าวเจ้าพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559), บทคัดย่อ.
- ปราณี สุวรรณฉวี, “ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), บทคัดย่อ.
- ประเวศ วะสี อังใน จรัส ถาวร, “พฤติกรรมนักเรียนที่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาและส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม”, การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549).
- พวงผกา แซ่ตัน, “การศึกษาวินัยนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 18”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), หน้า 22.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วงที่ 1/ยุค), (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, 2554), หน้า 371.
- ระวี ภาวิไล, หัวใจของศาสนาพุทธ, บทความเสนอในการประชุมทางวิชาการ เรื่องหัวใจของพุทธศาสนา, (ธรรมสถาน: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2548), หน้า 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554), หน้า 4.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2559-2559), (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553), หน้า 20-11.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์, 2553), บทคัดย่อ.

สายพิน ทะวรรณ, “การส่งเสริมจริยธรรมด้านวินัยนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนเครือข่าย 57 สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560), บทคัดย่อ.

อินทิรา บุญวาที, “สภาพปัญหาวินัยและการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านจัดสรรจังหวัดตราด”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), หน้า 22.

R.V. Krejcie และ Morgan อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS, พิมพ์ครั้งที่ 17, (กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์, 2560), หน้า 49.

Tantekin (2002), The attitudes to early childhood teachers toward gender roles and toward discipline, Dissertation Abstracts International, 63(2), 179-A.